

PATVIRTINTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Naminukas“
direktoriaus 2024 m. sausio 15 d.
įsakymu Nr. V-6

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „NAMINUKAS“ ŠVIETIMO PAGALBOS VAIKUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos vaikui teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Vilniaus lopšelyje-darželyje „Naminukas“ (toliau – lopšelis-darželis) švietimo pagalbos vaikams teikimo tikslus, pagalbos gavėjus, teikėjus bei švietimo pagalbos organizavimo formas ir rūšis, logopedo, psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo, visuomenės sveikatos specialisto, mokytojų, vadovų veiklą, susijusią su vaikų socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu, leidžiančią didinti ugdymo(si) veiksmingumą.

2. Šis Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-319 (2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. V-1129 redakcija), Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950 (2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. V-1134 redakcija), Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 (2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. V-1130 redakcija), Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-657 (2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. V-1132 redakcija), ikimokyklinio ugdymo mokytojo, priešmokyklinio ugdymo mokytojo, logopedo, psichologo, socialinio pedagogo, specialiojo pedagogo pareigybų aprašais.

3. Švietimo pagalbos tikslai:

- 3.1. padėti įgyvendinti vaikų teisę į ugdymą;
- 3.2. užtikrinti veiksmingą vaikų ugdymąsi lopšelyje-darželyje;
- 3.3. sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei vaikų saugumui lopšelyje-darželyje.

II SKYRIUS ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR RŪŠYS

6. Švietimo pagalbos gavėjai: lopšelio-darželio vaikai, jų tėvai (globėjai), mokytojai ir kiti lopšelio-darželio darbuotojai.

7. Švietimo pagalbos teikėjai – mokytojai, logopedas, psichologas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas, mokytojų padėjėjai, visuomenės sveikatos specialistas.

8. Švietimo pagalbos teikimą organizuoja ir koordinuoja lopšelio-darželio vaiko gerovės komisija.

9. Švietimo pagalbos formos:

9.1. individualus darbas su vaiku;

9.2. darbas su grupe (grupinės konsultacijos, skirtos ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimui, logopedo grupiniai užsiėmimai ir kt.);

9.3. darbas su vaiko šeima (pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdymo(si) procesui, tėvų (globėjų) ir lopšelio-darželio bendradarbiavimo stiprinimas);

9.4. darbas su lopšelio-darželio bendruomene (saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas, savivaldos aktyvinimas, mikroklimato gerinimas);

9.5. darbas su socialiniais partneriais (Vilniaus PPT, vaiko teisių apsaugos skyrius, policija ir kt.), siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą;

9.6. karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio (ekstremali temperatūra, gaisras, potvynis, pūga ir kt.), keliančio pavojų vaikų sveikatai ir gyvybei laikotarpiu, pagalba teikiama nuotoliniu būdu.

10. Švietimo pagalbos teikimo rūšys:

10.1. konsultavimas (vaiko, vaikų grupės, mokytojų, tėvų (globėjų)), siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir ugdymosi erdvėje, padedant ugdytis, tinkamai elgtis, geriau pažinti save, padėti ugdymosi spragų turintiems arba gabiems vaikams;

10.2. ugdymo diferencijavimas vaikui ar vaikų grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių, tiek ugdymosi problemų turinčių vaikų ugdymui;

10.3. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas – ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, laikytis sveikos gyvensenos reikalavimų;

10.4. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;

10.5. alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų prevencija;

10.6. pagalbos komandos telkimas lopšelyje-darželyje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti iškilusias problemas.

III SKYRIUS

ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

11. Vaikams švietimo pagalba teikiama tiesioginiu būdu. Karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio (ekstremali temperatūra, gaisras, potvynis, pūga ir kt.), keliančio pavojų vaikų sveikatai ir gyvybei (toliau – ypatingos aplinkybės), laikotarpiu švietimo pagalba teikiama nuotoliniu ir (arba) tiesioginiu būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių pobūdį.

12. **Mokytojai** teikia švietimo pagalbą savo grupės vaikams:

12.1. rūpinasi jų asmenybės ugdymu(si) bei branda;

12.2. siekia pažinti vaikų poreikius, polinkius, interesus, gabumus, diferencijuoja ir individualizuoja ugdomąją veiklą;

- 12.3. domisi ir rūpinasi vaikų sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenseną;
- 12.4. suteikia vaikui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta, patyčios ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;
- 12.5. bendradarbiauja su švietimo pagalbos mokiniui, sveikatos priežiūros specialistais;
- 12.6. informuoja tėvus (globėjus) apie išskylančias problemas;
- 12.7. padeda vaikams spręsti psichologines, socialines, bendravimo, ugdymosi ir kt. problemas;
- 12.8. stebi, analizuoja tėvų (globėjų) bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui(si).

13. **Logopedo, psichologo, specialiojo pedagogo pagalba** vykdoma, tėvų (globėjų) sutikimu ir kai lopšelio-darželio vaiko gerovės komisija suderina švietimo pagalbos gavėjų sąrašą su PPT bei patvirtina lopšelio-darželio direktorius. Pirmumo teisę gauti švietimo pagalbos specialistų teikiamą pagalbą įgyja vaikai pagal išdėstytą eiliškumą:

- 1. turintys pažymą/išrašus iš Pedagoginės psichologinės tarnybos (PPT);
- 2. turintys pažymą/išrašus iš Vaiko raidos centro;
- 3. priešmokyklinio amžiaus vaikai, kuriems reikalinga švietimo pagalbos specialistų teikiama pagalba.;
- 4. kiti vaikai, kuriems reikalinga švietimo pagalbos specialistų teikiama pagalba (turintys pažymą/išrašus iš gydymo įstaigos, ikimokyklinio amžiaus vaikai, kuriems reikalinga švietimo pagalbos specialistų teikiama pagalba).

13.1. Švietimo pagalbos gavėjų sąrašas patvirtinimas kiekvienų mokslo metų pradžioje (rugsėjo mėnesį). Nauji vaikai į gavėjų sąrašą mokslo metų eigoje įtraukiami, tik esant galimybei (atsilaisvinus vietai gavėjų sąraše).

14. Skaičiuojant vaikus specialiojo pedagogo, logopedo, psichologo etatui steigti, vaikas, turintis didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, prilyginamas dviem vaikams.

15. Lopšelio-darželio vaiko gerovės komisija turi teisę kreiptis į savivaldybėje vaiko teisių apsaugą užtikrinančią instituciją, kai vaiko tėvai (globėjai) neužtikrina vaiko teisių ir teisėtų interesų gauti reikalingą švietimo pagalbą.

16. **Logopedas:**

16.1. vienu etatu dirbantis logopedas teikia pagalbą ne daugiau kaip 30 specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir / ar priešmokyklinio ugdymo programas, kuriems reikalinga logopedo pagalba;

16.2. teikia specialiąją pedagoginę pagalbą vaikams tėvų (globėjų) sutikimu. Švietimo pagalba vaikams teikiama ugdymo proceso metu specialiųjų pratybų forma (individualios, grupinės (2–4 vaikai);

16.3. tiria vaikų kalbą (tartį, foneminę klausą, žodyną, gramatinę sandarą, rišliąją kalbą);

16.4. nustato kalbos sutrikimų pobūdį;

16.5. planuoja veiklą kalbos sutrikimams šalinti, numato vaikų kalbos ir kalbėjimo korekcijos kryptis;

16.6. konsultuoja tėvus (globėjus) bei mokytojus.

17. **Specialusis pedagogas:**

17.1. vienu etatu dirbantis specialusis pedagogas teikia pagalbą ne daugiau kaip 24 specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams, ugdomiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, kuriems reikalinga specialiojo pedagogo pagalba;

17.2. atlieka pedagoginį vaikų vertinimą, nustato vaikų žinių, mokėjimų, įgūdžių, gebėjimų lygį ir jų atitikimą ikimokyklinio / priešmokyklinio ugdymo programai bei įvertina pažangą;

17.3. bendradarbiaudamas su mokytojais, specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų tėvais (globėjais), kitais asmenimis, tiesiogiai dalyvaujančiais ugdymo procese, pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais, numato ugdymo tikslus ir uždavinius bei jų pasiekimo būdus ir metodus, atitinkančius specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų poreikius bei galimybes, ir juos taiko;

17.4. padeda specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams įsisavinti ugdymo turinį (specialiojo pedagogo kabinete ar grupėje) ir lavina jų sutrikusias funkcijas, atsižvelgdamas į kiekvieno specialiųjų ugdymosi poreikių vaiko gebėjimus, ugdymosi galimybes ir ypatumus;

17.5. pataria mokytojams, kaip pritaikyti specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams mokomąją medžiagą ir mokymo priemones, individualizuoti bei pritaikyti ikimokyklinio/ priešmokyklinio ugdymo programas;

17.6. teikia metodinę pagalbą mokytojams, specialiųjų poreikių vaikų tėvams (globėjams) ir kitiems asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems ugdymo procese, ir juos konsultuoja specialiųjų poreikių vaikų ugdymo klausimais.

18. Visuomenės sveikatos specialistas dirba bendradarbiaudamas su lopšelio-darželio bendruomene, kitais sveikatos priežiūros, psichologinės bei socialinės pedagoginės pagalbos ir kitų suinteresuotų tarnybų specialistais:

18.1. teikia sveikatinimo veiklos metodines konsultacijas mokytojams, vaikams, jų tėvams (globėjams) bei kaupia metodinę ir informacinę medžiagą vaikų sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo klausimais;

18.2. teikia informaciją sveikatos išsaugojimo bei stiprinimo klausimais ir organizuoja šios informacijos sklaidą (stenduose, renginiuose, viktorinose ir pan.) lopšelio-darželio bendruomenei;

18.3. inicijuoja ir dalyvauja lopšelio-darželio sveikatinimo projektų (programų) rengime bei juos įgyvendinant;

18.4. teikia pagalbą vaikams ugdant sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžius;

18.5. skatina sveiką mitybą bei sveikos mitybos įgūdžių formavimą.

19. Socialinis pedagogas:

19.1. padeda vaikams adaptuotis darželyje, ugdymosi aplinkoje;

19.2. padeda ugdyti vaikų gyvenimo įgūdžius bendradarbiaujant su vaiko tėvais (globėjais), pedagoginiais darbuotojais, socialiniais darbuotojais ir socialiniais partneriais, siekiančiais užtikrinti vaiko saugumą ir teisę į mokslą;

19.3. tarpininkauja ir padeda šalinti priežastis, dėl kurių vaikai negali dalyvauti privalomame švietime, lankyti darželio;

19.4. padeda sugrįžti į darželį jo nelankančius vaikus, bendradarbiaujant su tėvais (globėjais) ir atsakingomis institucijomis;

19.5. konsultuoja tėvus, pedagogus, siekiant padėti spręsti vaikams kylančias socialines pedagogines problemas, taikant įvairias konsultavimo formas ir būdus;

19.6. vykdo tiriamąją veiklą, siekiant išsiaiškinti ir įvertinti aplinkos poveikį vaikui, ugdymosi sunkumus, siekiant užtikrinti veiksmingas pagalbos strategijas;

19.7 vykdo prevencinę veiklą, siekiant užtikrinti vaikui saugią ugdymosi aplinką bei asmeninių, socialinių ir kitų bendrųjų kompetencijų ugdymąsi, taikant tikslingas priemones ir būdus.

20. Psichologas:

20.1. įvertina vaiko raidos lygį ir ypatumus, galias ir sunkumus, psichologines, asmenybės ir ugdymosi problemas, vaiko brandumą mokytis pagal ugdymo programas;

20.2. bendradarbiauja su mokytojais, specialiuoju pedagogu, logopedu, socialiniu pedagogu ir kitais specialistais, numatant ugdymo tikslų ir uždavinių pasiekimo būdus, dirba Vaiko gerovės komisijoje;

20.3. konsultuoja psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčius auklėtinius jų tėvus (globėjus, rūpintojus) šių problemų sprendimo klausimais;

20.4. rengia individualias rekomendacijas vaiko psichologinėms, asmenybės ir ugdymosi problemoms spręsti;

20.5. inicijuoja, rengia ir įgyvendina psichologinių problemų prevencijos programas;

20.6. šviečia ugdymo įstaigos bendruomenę vaiko raidos psichologijos, pedagoginės ir socialinės psichologijos klausimais.

21. Vaiko gerovės komisija:

21.1. organizuoja ir koordinuoja prevencinį darbą, švietimo pagalbos teikimą vaikams, mokytojams, vaikų tėvams (globėjams), saugios ir palankios vaiko ugdymui aplinkos kūrimą;

21.2. atlieka vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko geroje susijusias funkcijas;

21.3. rengia individualius pagalbos planus švietimo pagalbos gavėjui (1 priedas) ugdymosi spragoms šalinti, aptaria pagalbos būdus.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Ugdytinių ugdymosi pasiekimai nuolat stebimi ir analizuojami, todėl išskylantys sunkumai laiku identifikuojami.

23. Švietimo pagalba teikiama bendradarbiaujant švietimo pagalbos specialistams, mokytojams ir vaiko tėvams (globėjams).

24. Lopšelio-darželio darbuotojų bendradarbiavimas, švietimo pagalbos teikimo vaikui planavimas, aptarimas ir vertinimas užtikrina visapusišką pagalbos vaikui įgyvendinimą lopšelyje-darželyje.

25. Vaikų tėvams (globėjams), lopšelio-darželio darbuotojams informacija apie šį Aprašą perduodama lopšelio-darželio svetainėje, adresu www.darzelisnaminukas.lt

SUDERINTA

Lopšelio-darželio „Naminukas“

Vaiko gerovės komisijoje

posėdžio protokolo Nr.1